

ВИКОРИСТАННЯ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Желюк Л. О. (м.Тернопіль)

Одним із важливих етапів підготовки висококваліфікованого фахівця - економіста, є ефективна і креативна формою перевірки знань і визначення, ступеня практичної підготовленості до аналітичної роботи. Розвитку творчого мислення і розширенню знань майбутніх фахівців є написання дипломного проекту. Від того, на скільки студент може задіяти і використати інформаційний матеріал, залежать результати написання дипломної роботи. Розкрити мету роботи і вирішити поставлені завдання - можна лише зібравши необхідний статистичний матеріал для конкретного аналізу, використавши сучасні інформаційні технології збору і обробки даних для управління і підтримки прийняття рішень, застосувавши економіко-математичні та статистичні методи аналізу даних.

Досягнення останніх років у галузі інформатики, обробки інформації та комунікацій призвели до створення нової системи знань, яка кардинально вплинула на розвиток суспільства в цілому, в тому числі і на економічну складову. Інформаційні технології стали в наш час невід'ємним фактором функціонування установ, організацій. Переважна більшість фахівців визначає інформаційні технології, як життєво важливий фактор виробництва, не менш важливий, ніж трудові, фінансові та матеріальні ресурси [1].

У традиційній системі статистичного обліку та звітності використовують різні інформаційні програми: MS Access, Sy Base S, Sy Base 9, Fox PRO, Visual Fox PRO, SPSS 17.0, Clipper, які дозволяють в електронній формі узагальнювати та опрацьовувати різні форми статистичної та фінансової звітності у виробництві, наданні послуг, фінансовій сфері, функціонуванні ринків тощо. Однак, універсальним джерелом отримання даних, як показує світовий досвід, є інформаційні статистичні паспорти.

Практика складання паспортів в Україні далека від досконалості, оскільки часто обмежується компіляцією наявної на певний період часу інформації про місто чи регіон, підбіраною

різними структурними підрозділами міськвиконкому чи облдержадміністрації. На наш погляд, паспорт території – логічна складова та інструмент соціально-економічної політики на місцевому та регіональному рівні, а тому логіка і структура його наповнення повинні бути ув'язані із цілями та задачами, а також ресурсними передумовами регіонального економічного розвитку.

Складання паспорта міст та регіонів України в переважній більшості відбувається за схемою, запропонованою Кабінетом Міністрів України, яка включає [2]:

1. Офіційний розділ

2. Характеристика області

- 2.1. Географія та природний потенціал
- 2.2. Промисловість
- 2.3. Агропромисловий комплекс
- 2.4. Мале підприємництво
- 2.5. Зовнішньоекономічна діяльність
- 2.6. Туризм

3. Інфраструктура регіону

- 3.1. Ринок землі та нерухомості
- 3.2. Транспортні комунікації
- 3.3. Телекомунікаційні системи
- 3.4. Фінансово-кредитна система
- 3.5. Культура та дозвілля

4. Основні показники економічного та соціального розвитку

- 4.1. Кількість зайнятих за галузями економіки
- 4.2. Консолідований бюджет області
- 4.3. Середньомісячна заробітна плата

5. Довідкові дані для розрахунків та обґрунтувань

- 5.1. Земельний фонд області
- 5.2. Ставка земельного податку
- 5.3. Ціни на електроенергію
- 5.4. Водопостачання та каналізація
- 5.5. Газифікація
- 5.6. Ціни на газ.

6. Соціальні питання.

- 6.1. Ринок житла.
- 6.2. Середня освіта.
- 6.3. Дитячі садки.

6.4. Професійна освіта.

6.5. Медичні установи.

6.6. Фізична культура і спорт.

7. Найбільші підприємства області.

8. Інша корисна інформація.

Інформаційна база містить широкий вибір найбільш важливих та актуальних статистичних даних, що характеризують економічне, соціальне, демографічне, екологічне становище регіонів. Інформація щорічно поновлюється даними за рік, що минув.

Статистичний інформаційний паспорт для області складається із чотирьох частин. Перша частина містить статистичні дані по області, друга – окремо по кожному району та місту обласного значення, третя – окремо по кожному місту та селищу міського типу, четверта – окремо по кожній сільській раді.

Паспорт кожного регіону поділений на розділи, розділи містять показники. Більшість показників включають внутрішню структуру, індекси динаміки, поділ за видами економічної діяльності, типами поселення, у розрахунку на 1 особу, 1 км² тощо.

У цій інформаційній базі вперше застосована система метаданих (структурованих даних, що являють собою характеристики описуваних сутностей для цілей їх ідентифікації, пошуку, оцінки, управління ними), що дозволяє знайти необхідні статистичні дані через відповідні метадані (у вкладці “Метадані”), ознайомитись з їхнім поясненням та примітками. Також існує зворотній зв'язок: безпосередньо з даних паспорта є можливість вийти на метадані.

Інформаційна база проста та зручна у користуванні. Знайти необхідні статистичні дані можливо кількома способами:

1) у вкладці “Критерії відбору” обрати розріз адміністративно-територіального поділу, адміністративно-територіальну одиницю, рік та тематичний розділ;

2) у вкладці “Територія” знайти адміністративно-територіальну одиницю (за повною назвою або її частиною), обрати рік та тематичний розділ;

3) у вкладці “Метадані”, натиснувши на стрілку біля необхідного показника, обрати рік та розріз адміністративно-територіального поділу.

Одержання вихідної інформації можливе засобами PX-Web та у форматі Excel.

Аналіз даних, запропонованих згідно з вищенаведеною схемою показників, свідчить, що в структурі паспорту відсутня інформація розвитку інституційних секторів та галузей в окремому населеному пункті, що має неабияке значення для проведення прикладних розробок при написанні наукових робіт. Існує проблема, яка пов'язана з нерегулярним поновленням інформації. Так, значна кількість паспортів були складені за 2010 р. і навіть за 9 місяців, але з того часу вона не оновлювалась. Доцільно дати можливість користувачам безоплатний доступ до інформації такої інформаційної мережі та зв'язати її з глобальною мережею.

Використання доступної релевантної статистичної інформації в навчальному процесі при написанні наукових робіт дозволить підняти їх рівень та стимулювати наукову діяльність студентів на реальній інформаційній базі. Потрібно підкреслити, що використання засобів мультимедіа в освітньому процесі сприятиме підвищенню мотивації студентів до навчання, інтенсифікації процесу навчання, розвитку навичок самостійної роботи з статистичним матеріалом.

Література:

1. Вартанова Е. Информационное общество в стратегии Европейского Союза. Информационное общество: необходимость государственного похода/ Е.Вартанова. – [электронный ресурс]. Режим доступа: <http://internews.ras.ru/ZiP/43/europe.html>.
2. Урядовий портал. – [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.kmu.gov.ua.